

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till idrotts- och fritidsnämnden

Datum:
2023-04-17

Diarienummer:
IFN-2023-00011

Handläggare:
Ewa Wennmark

Uppföljning av verksamhetsplan per april och budget per mars 2023

Förslag till beslut

Idrotts- och fritidsnämnden beslutar

1. **att** godkänna upprättad uppföljning av ekonomi samt helårsprognos per mars och uppföljning av verksamhet per april 2023 enligt bilagda handlingar,
2. **att** fastställa att redovisningen för ekonomi per mars och verksamhet per april inte föranleder nämnden att ändra i sina planer eller vidta andra åtgärder än de som redan vidtagits, samt
3. **att** översända uppföljningen till kommunstyrelsen.

Ärendet

Verksamhetsuppföljningen för tertiäl 1 är förenklad för 2023. Det innebär ingen uppföljning av fokusmål och uppföljningen av uppdrag och nämndens åtgärder kommenteras enbart om resultatet avviker från plan. Utöver ordinarie uppdrag och åtgärder omfattar uppföljningen av verksamhet även tillkommande uppdrag från kommunstyrelsen.

Idrott- och fritidsnämndens resultat per mars är ett överskott på 1 miljon kronor. Överskottet för perioden beror främst på lägre hyreskostnaderna än budgeterat vilket är kopplat till projekt som blivit fördröjda och där slutgiltigt hyresavtal saknas. Fördröjning av färdigställandet av byte till digitala låssystem i idrottshallarna påverkar kapitalkostnaderna jämfört med budget för perioden vilket också påverkar resultatet positivt. För helåret prognostiseras ett nollresultat i enlighet med budget.

Beredning

Kultur-, - idrotts- och fritidsförvaltningen har sammanställt förslag till uppföljning av ekonomi och verksamhet per april 2023 i en redovisning som omfattar nämndens

uppföljning av sin verksamhetsplan genom periodbokslut, uppföljning av inriktningsmål och uppdrag. Samtliga dessa underlag finns i de bilagda handlingarna.

Föredragning

Idrott- och fritidsnämndens resultat per mars är ett överskott på 1 miljon kronor. Överskottet för perioden beror främst på lägre hyreskostnaderna än budgeterat vilket är kopplat till projekt som blivit fördröjda och där slutgiltigt hyresavtal saknas. Fördröjning av färdigställandet av byte till digitala låssystem i idrottshallarna påverkar kapitalkostnaderna jämfört med budget för perioden vilket också påverkar resultatet positivt. För helåret prognostiseras ett nollresultat i enlighet med budget.

Under perioden har nämnden inom ramen för partnerskap med RF-SISU Uppland gemensamt med kulturnämnden och äldrenämnden arbetat fram en gemensam aktivitetsplan för 2023. Aktivitetsplanen är ett stöd i vårt gemensamma arbete att få fler i fysisk aktivitet och delaktighet i föreningslivet.

Arbetet med trygghetsskapande åtgärder i Gränby/Kvarngärdet och Gottsunda/Valsätra fortlöper för nämnden. Bland annat genom föreningsbidrag till hållbarhetsarbete-CSR samt samverkan med berörda fastighetsägare och kommunala bolag för att stärka aktiviteter i områdena.

Nämndens arbete med folkhälsa fortlöper bland annat genom pilotprojektet pep-kommun som syftar till att kartlägga, identifiera och föreslå förflyttningar. Målsättningen i projektet är att alla barn och unga ska vilja och ha möjligheten att leva ett aktivt och hälsosamt liv.

Nämndens verksamhet deltar i beredningsgrupp för psykisk hälsa samt har utsett ett suicidpreventionsombud. På så sätt bidrar nämnden i arbetet med psykisk hälsa. Därtill arbetar nämnden med RF-SISU Uppland och övriga föreningslivet med kunskapshöjande insatser inom området.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i föreliggande ärende.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 17 april 2023
- Bilaga 1, Analys av ekonomiskt utfall per mars 2023
- Bilaga 2, Verksamhetsuppföljning per april 2023

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen

Magnus Jansson
Bitr. förvaltningsdirektör

Nämnd
Idrotts- och fritidsnämnden

Datum:
2023-04-19

Nämndbehandlad/nämndbehandlas:
2023-04-26

Handläggare:
Matilda Eriksson

Version:

Delårsbokslut mars 2023

Idrotts- och fritidsnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2023	Resultat per mars		Helårsprognos 202303
		Periodens utfall 202301-202303	Periodens utfall 202201-202203	
Politisk verksamhet	2	0	0	0
Fritid och kultur	396	1	-1	0
Nämnden totalt	398	1	-1	0

Investeringar	KF-budget 2023	Periodens utfall 202301-202303	Periodens utfall 202201-202203	Helårsprognos 202303
		25	2	0

Prognososäkerhet	Prognos- försämring	Prognos- förbättring	Prognosspann	
			Min	Max
	4	4	-4	4

Nämndens analys – sammanfattning

Idrott- och fritidsnämndens resultat per mars är ett överskott på 1 miljon kronor.

Överskottet för perioden beror främst på lägre hyreskostnaderna än budgeterat vilket är kopplat till projekt som blivit fördröjda och där slutgiltigt hyresavtal saknas. Fördröjning av färdigställandet av byte till digitala låssystem i idrottshallarna påverkar kapitalkostnaderna jämfört med budget för perioden vilket också påverkar resultatet positivt. För helåret prognostiseras ett nollresultat i enlighet med budget.

Resultaträkning IFN					
Belopp i miljoner kronor	Utfall	Budget	Prognos	Budget	Utfall
	mars 2023	mars 2023	helår 2023	helår 2023	helår 2022
Hyror och arrenden	3	3	10	10	10
Markeringsavgifter	19	18	55	55	50
Övriga intäkter	0	1	3	3	5
Summa intäkter	21	21	68	68	65
Lämnade bidrag	-16	-16	-63	-63	-66
Personalkostnader	-1	-1	-6	-6	-5
Lokal- och markhyror	-61	-61	-246	-248	-219
Övriga kostnader*	-36	-36	-143	-140	-132
Summa kostnader	-114	-114	-457	-457	-422
Finansiella poster	-2	-2	-8	-8	-6
Summa nettokostnader	-94	-95	-398	-398	-362
Kommunbidrag					
Politisk verksamhet (1)	0	0	2	2	2
Fritid, övrigt (32)	94	94	396	396	361
Summa kommunbidrag	95	95	398	398	362
Resultat	1	0	0	0	0

*I övriga kostnader ingår köp av huvudverksamhet från UKAF mfl, fastighetskostnader, förbrukningsmaterial, kommungemensamma fördelade IT- och administrationskostnader

Idrotts- och fritidsnämndens resultat per mars är ett överskott på 1 miljon kronor.

Överskottet för perioden beror främst på lägre hyreskostnaderna än budgeterat vilket är kopplat till projekt som blivit fördröjda eller där slutgiltigt hyresavtal saknas. Exempel är Studenternas dansbana och tilläggsavtal för renovering av Johannesbäckes omklädningsrum. En lägre beräknad hyra för Gränby konstgräsplan än vad som budgeterats påverkar också hyreskostnaderna positivt för perioden.

I helårsprognosen är hyrorna något lägre än budget. Det beror på främst på försening av byggnation av Jälla idrottshall samt D-hallen på Gränby sportfält. Även en lägre hyra för Gränby konstgräsplan på helåret påverkar resultatet positivt. Brantingskolans idrottshall har blivit färdigställd tidigare än beräknat och fått en preliminär hyra som är högre än vad som budgeterats vilket ökar hyreskostnaderna på helåret.

Intäkterna avseende markeringsavgifter för uthyrning av lokaler till skolor och föreningsliv är något högre de tre första månaderna än vad som budgeterats. Det beror främst på ökat antal bokningar från föreningar och företag.

Under 2022 har utbildningsnämnden inte bokat och nyttjat idrottshallarna i förväntad omfattning utan haft mer idrottsundervisning utomhus under främst vår och höst. Insikten efter pandemin har varit att det går att bedriva bra idrottsundervisning utomhus. Under 2023 har idrotts- och fritidsnämnden budgeterat ett nyttjande av idrottshallarna utifrån 2022 års lägre bokningsnivåer enligt avstämning med utbildningsnämnden. Intäkterna är något lägre de tre första månaderna men förväntas ändå uppgå till budgeterad nivå på helåret enligt avstämning med utbildningsnämnden.

Under våren kommer en ny upphandling av ett kommungemensamt bidrag- och bokningssystem göras och därmed byts nuvarande bidrag- och bokningssystem InterbookGo ut. Att upphandla ett kommungemensamt bidrag- och bokningssystem är ett prioriterat KF-beslut taget KSN-2020-01382 §11. Idrotts- och fritidsnämnden står för

den största delen av systemets kostnader då nämndens verksamhet innehåller både bidragsgivning och bokning av idrottsytor.

Det är ännu oklart vad införandekostnaden kommer bli under 2023. Kostnaden finns inte budgeterad vilket innebär en ökning av de övriga kostnaderna i helårsprognosen. Vid delårsuppföljningen per augusti bedöms en mer exakt kostnad för 2023 kunna uppskattas.

Sammantaget förväntas helårsprognosen per mars uppgå till ett nollresultat i enlighet med budget.

Investeringar

Investeringar 2023			
Belopp i miljoner kronor	Utfall mars 2023	Prognos helår 2023	Budget helår 2023
Maskiner	0	0	0
Inventarier	2	18	18
Pågående överflyttad från 2022	0	7	7
Summa investeringar	2	25	25

Den totala investeringsramen enligt mål och budget som nämnden har till förfogande under 2023 är 25 miljoner kronor. 7 miljoner kronor avser medel för pågående investeringar som överförts från föregående år. Av ramen har 2 miljoner kronor hittills tagits i anspråk och avser främst kostnader för byte av digitala låssystem i idrottshallar.

Under året planeras, förutom att färdigställa bytet av låssystem i alla aktuella idrottshallar, bland annat en nyanläggning av elljusspår i Gränby och Fålhagen. Helårsprognosen bedöms därmed uppgå till 25 miljoner kronor.

Risker och osäkerhet

Idrotts- och fritidsnämnden har utmaningar både på intäktssidan med tomhyra i idrottshallarna på dagtid och på kostnadssidan med hyresökningar som 2023 inte fullt ut kan kompenseras, vilket kommer att påverka även kommande år. Kostnaderna som uppstår i nämndens verksamhet utgör till nästan 80 procent fasta kostnader såsom lokal- och hyreskostnader samt driftavtalskostnader till koncernbolaget Uppsala Kommun Arenor och Fastigheter AB och till föreningar. Att möta de årliga effektiviseringskraven med kostnadsbesparingar är därmed utmanande för nämnden. De satsningar som nämnden fått i mål och budget för att kompensera för den höga inflationen 2023 är tillfällig, vilket kommer göra 2024 till ett än mer utmanande år.

De osäkerheter som råder i världen med effekter såsom stigande priser på bland annat drivmedel, el och byggrelaterade kostnader påverkar också verksamheten. El- och fjärrvärmekostnader är svårbedömda och väderberoende. Hyreskostnaderna är prognostiserade utifrån när specifika projekt beräknas färdigställas och tidpunkten för hyresdebitering kan komma att förändras under året.

Sammantaget bedöms prognososäkerheten till +4/-4 miljoner kronor.

Nämnden arbetar kontinuerligt för att beakta och skapa handlingsutrymme utifrån möjliga förändrade förutsättningar. Att följa utvecklingen i samhället, ha kontinuerliga dialoger med föreningsliv, utbildningsnämnden och fastighetsstaben tillsammans med noggrann uppföljning av ekonomin är exempel på nämndens pågående åtgärder för att möta den osäkerhet som råder. En utredning pågår också för att se över idrotts- och fritidsnämndens nuvarande uthyrningsmodell av idrottshallar för att minska sårbarheten och beroendet av utbildningsnämndens bokningar.

Bilaga 2 Status för uppdrag, nämndmål och åtgärder

Nämndens verksamhetsplan är treårig och visar hur nämnden ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2023 – 2025. I verksamhetsplanen finns kommunfullmäktiges fokusmål, uppdrag och nämndmål samt åtgärder som kommunstyrelsen har valt att lägga till.

Utöver de uppdrag som tilldelas kommunstyrelsen i Mål och budget hanterar nämnden också de uppdrag som kommunfullmäktige och kommunstyrelsen beslutar om löpande under året. Dessa uppdrag följs upp med ett tertials eftersläpning för att ta hänsyn till att det behöver gå en viss tid för att uppdraget ska hinna verkställas.

I uppföljningen per april är rapporteringen mindre omfattande. Fokus ligger på planering och avvikelserapportering. För alla uppdrag anges status för arbetet och vilket år uppdraget beräknas vara färdigt. För uppdrag som inte löper på som tänkt eller som är färdiga finns en kommentar. För nya uppdrag finns en beskrivning av hur uppdraget ska genomföras. För nämndmål och åtgärder har inget planerat slutdatum satts.

Redovisning av uppdragens status

I tabellerna för respektive fokusmål tydliggörs bedömningen av måluppfyllelse för uppdragen och nämndmålen som hör till målet enligt rapporterad status. Bedömningen baseras på uppföljningen av nämndens åtgärder. I tabellen redovisas även ett årtal för när uppdraget planeras vara genomfört.

Rapporterade statusar för uppdrag, nämndmål och åtgärder har följande betydelser:

Klar	Uppdraget, nämndmålet eller åtgärden är färdigt. Det gäller även när det som började som ett uppdrag, nämndmål eller åtgärd fortsättningsvis hanteras i ordinarie verksamhet.
Påbörjad	Arbetet med uppdraget, nämndmålet eller åtgärden går enligt plan.
Väntar	Arbetet med uppdraget, nämndmålet eller åtgärden har planenligt inte påbörjats än.
Ej startad	Arbetet med uppdraget, nämndmålet eller åtgärden är inte påbörjat trots att det borde vara det.
Försenad	Arbetet med uppdraget, nämndmålet eller åtgärden är påbörjad men löper inte på enligt plan.
Stoppad	Uppdraget, nämndmålet eller åtgärden genomförs inte.

Tertialuppföljning per april är en förenklad uppföljning vilket innebär att kommentarer har skrivits när statusen ”klar, ej påbörjad, försenad eller stoppad” rapporterats.

Fokusmål 1: Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

Kommunfullmäktiges uppdrag

Kommunfullmäktiges uppdrag	
Uppdrag från Mål och budget 2023 - 2025	
<p>1. Frigöra tid och resurser</p> <p>Frigöra tid och resurser till kommunens kärnverksamheter genom att effektivisera administrationen och minska den administrativa belastningen.</p> <p>Den nya kultur, - idrotts- och fritidsförvaltningen deltar i arbetet med ett nytt bidrag- och bokningssystem vilket förväntas effektivisera och därmed frigöra tid till kärnverksamhet.</p>	Påbörjad 2023
<p>3. Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande</p> <p>Den förändrade demografin sätter press på kommunens ekonomi och finansieringen av välfärden. Den digitala teknikens roll för kommunens ekonomi och samhällets välbefinnande har vuxit snabbt och kommunen behöver dra lärdom av erfarenheter, skynda på och hitta rätt fokus i verksamhetsutveckling, innovation, samverkan och införande av välfärdsteknik. Behovet av nya digitala verktyg så som e-tjänster, artificiell intelligens (AI) och digitala lärplattformar är stort och med stöd av datadrivet beslutsfattande ska kommunen fatta mer välavvägda beslut. Utvecklingstakten måste öka samtidigt som kommunens verksamheter måste säkerställa digital inkludering så att de som inte kan eller vill använda digitala lösningar och tjänster inte lämnas utanför, till exempel genom spridning av projektet FunkIT.</p>	Påbörjad 2023
<p>4. Stärka kompetensförsörjningen och säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt inom kommunkoncernen</p> <p>Chefer och medarbetare ska uppmuntras till en hälsosam livsstil. Kommunens arbetsmiljöarbete ska i första hand vara hälsofrämjande och förebyggande. Systematik, väl fungerande rutiner och löpande dialog mellan chefer, medarbetare och skyddsombud är en garant för att kommunen ska kunna säkerställa en god organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö.</p> <p>Alla medarbetare är medledare när det kommer till sin egen arbetsmiljö och arbetssituation. Medledarskap står för det ansvar för arbetsmiljö och arbetssituation som varje medarbetare, oavsett roll, har.</p> <p>Kommunen ska arbeta för att behålla en hälsofrämjande och hållbar arbetsmiljö på lång sikt utifrån nya möjligheter till ett flexibelt arbetsliv i en utvecklad digital miljö, såväl för distansarbete som för digitala samarbetsformer.</p>	Påbörjad 2023
<p>8. Åstadkomma en omställning mot en effektiv och nära vård med fokus på förebyggande och hälsofrämjande insatser</p> <p>Uppsala kommun arbetar tillsammans med Region Uppsala och övriga kommuner i länet för att uppnå målbilden Effektiv och nära vård 2030. Förebyggande och hälsofrämjande insatser behövs för att stärka eller bibehålla alla människors fysiska, psykiska och sociala hälsa och välbefinnande. Samverkan ska framförallt stärkas i arbetet med förebyggande och hälsofrämjande insatser riktat</p>	Påbörjad 2023

<p>till äldre, personer med funktionsnedsättning, barn och unga med komplexa behov samt personer som är sjukskrivna och som saknar sjukpenninggrundande inkomst och uppbär ekonomiskt stöd. Ökat fokus på tidiga rehabiliteringsinsatser för äldre ska stärka den enskildes livskvalitet och egenmakt samtidigt som det leder till minskat behov av mer vård- och omsorgstunga insatser.</p>	
<p>9: Säkerställa hög livskvalitet och förutsättningar till att åldras på egna villkor genom att främja social och digital inkludering samt stärka grundbemanningen inom äldreomsorgen</p> <p>Välbefinnande och hälsa är två viktiga faktorer som påverkar vår livskvalitet. Försämrad syn, hörsel eller rörlighet kan medföra minskad möjlighet till sociala aktiviteter och annat som tidigare skapat mening i livet. Den snabba digitala utvecklingen har medfört ett utanförskap för många äldre, där sociala gemenskaper går förlorade. Ofrivillig ensamhet ökar risken för isolering, nedsatt hälsa, demenssjukdomar och psykisk ohälsa, något som förekommer hos många äldre. Det är därför viktigt att äldreomsorgen genom en högre grundbemanning och personalkontinuitet skapar ökade möjligheter till samvaro, gemenskap och erbjuder stöd som bidrar till en meningsfull vardag. Uppsala ska motverka ofrivillig ensamhet hos äldre genom en bred satsning att fler äldre ska få ta del av den digitala utvecklingen.</p>	<p>Påbörjad 2023</p>
<p>Kvar från 2019</p>	
<p>Ta fram en informationshanteringsplan som utifrån verksamheternas processer stödjer en effektiv, rättssäker och digital informationshantering</p>	<p>Försenad</p>
<p>Tillkommande uppdrag från kommunfullmäktige</p>	
<p>KF-BESLUT: att uppdra till berörda nämnder att senast i december 2022 fastställa ersättningsnivåer för externa utförare att gälla för 2023</p> <p>Nämndens kostnader för externa utförare hanteras av nämnden genom avtal vilka är fasta belopp tills dess att avtalen sägs upp. Övriga kostnader finns ej.</p>	<p>Klar</p>
<p>Tillkommande uppdrag från kommunstyrelsen</p>	
<p>KS-BESLUT: att uppdra till samtliga förvaltningschefer att göra en översyn av chefers organisatoriska förutsättningar.</p> <p>Nämndens verksamhet har genomgått en organisationsförändring genom att slå samman KTN:s verksamhet och skapat förvaltningen Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen.</p> <p>Under våren 2023 kommer organisationen att ses över vilket inkluderar översyn av chefers organisatoriska förutsättningar</p>	<p>Påbörjad 2023</p>
<p>KS-BESLUT: att uppdra till samtliga förvaltningschefer att göra en analys av nuläge och önskat läge gällande antal medarbetare per chef och ta fram en plan för implementering och ekonomiska konsekvenser av implementeringen</p> <p>Nämndens verksamhet har genomgått en organisationsförändring genom att slå samman KTN:s verksamhet och skapat förvaltningen Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen.</p> <p>Under våren 2023 kommer organisationen att ses över vilket inkluderar analys av nuläge och önskat läge</p>	<p>Påbörjad 2023</p>

Nämnd- / bolagsmål	
<p>NB1.1. Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv (Gemensamt HR-nämnd-/bolagsmål)</p> <p>Det pågår ett arbete för att chefer inom nämndens verksamheter ska kunna använda en tydligare kommungemensam struktur för uppföljning och utveckling av det systematiska arbetsmiljöarbetet.</p> <p>Sedan några månader har verksamheten återgått till gemensamma arbetsplatser från att ha jobbat på distans under pandemin. Oavsett om arbetet sker i det nya stadshuset eller på andra arbetsplatser läggs ett fokus på goda vanor i syfte att upprätthålla en god psykosocial arbetsmiljö.</p> <p>Därutöver deltar nämndens verksamheter i det kommungemensamma arbetet för att förbättra chefers förutsättningar, exempelvis genom att chefen har tillräckliga stödfunktioner</p>	Påbörjad 2023
<p>N1.2. Kommunen ska ha ett kulturbärande ledar- och medarbetarskap, som säkrar leveranser av hög kvalitet, verksamhetsutveckling, kontinuerligt lärande och medledarskap (Gemensamt HR-nämndmål)</p> <p>Nämndens verksamheter deltar i ett förvaltningsgemensamt arbete för att öka förmågan till utveckling. Fokus under 2022 har varit att bli ännu mer behovs- och syftesdriven. Det är enligt forskning en framgångsfaktor för att effektiva verksamheter.</p> <p>En annan del handlar om att förstärka samordningen av samhällsbyggnadsprocessen där även andra nämnder och kommunala bolag ingår.</p>	Påbörjad 2023
Grunduppdrag	
<p>Nämnden ska arbeta för god kostnadskontroll och tydlig ekonomistyrning i beställningar och beslut inför de stora investeringar inom idrotts- och fritidsområden som kommunen står inför, och som kommer påverka såväl nämndens som föreningslivets ekonomiska situation.</p> <p>Nämndens regelverk för fördelningen av tider i bokningsbara lokaler och fördelning av föreningsbidrag ska styra att resurser fördelas jämställt och till prioriterade grupper. Uppföljning och analys sker i samband med delårs- och helårsbokslut. Förbättringar sker vid behov under löpande verksamhetsår. För hantering av lokalbokning och fördelning av föreningsbidrag arbetar nämnden med utveckling av ett nytt system som beräknas kunna tas i bruk under hösten 2023.</p>	Påbörjad

Fokusmål 2: Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

Kommunfullmäktiges uppdrag

Kommunfullmäktiges uppdrag	
Uppdrag från Mål och budget 2023 - 2025	
<p>10. Förenkla företagens vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagservice med hög kvalitet.</p> <p>För att stimulera jobbtillväxten behöver det skapas förutsättningar för fler företag att starta, etablera sig och växa i kommunen. Kommunens verksamheter behöver bli ännu bättre på att möta företagens behov av service, och ska skapa sig bättre förutsättningar för att nå den målbild som företagen har. Företags servicen ska effektiviseras med hjälp av en tydlig helhetsbild och mer sömlösa övergångar mellan olika myndighetsområden och beslutsprocesser.</p> <p>På Uppsala Summer zone samverkar IFN med länsförsäkringar och Lockerroom talk för att främja social samvaro. Erbjuder mindre företag att ha matvagnar på Uppsala Summer Zone.</p> <p>Idrotts- och fritidsnämnden samverkar också med Simkraft AB som driftar Bälungebadet och har även har simskoleverksamhet. Därutöver har nämnden god samverkan med Aktivt uteliv i Sunnerstastugan som hyr ut idrottsutrustning, har företagsevent samt erbjuder kurser inom skidsport.</p>	Påbörjad 2023
<p>12: Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden</p> <p>Genom att driva och delta i relevanta och prioriterade samarbeten och hämta hem erfarenheter som hjälper verksamheten att utvecklas stärks Uppsalas förutsättningar i den internationella konkurrensen. Visat ledarskap och nya nätverk bidrar till att Uppsala kan attrahera fler nyetableringar.</p> <p>Under 2023 har nämnden inspirerat England i spontanaktivitetsyta genom satsningen på Uppsala Summer Zone samt kommer inspirera och sprida information om aktivitetsytan Uppsala Summer Zone via en världsomfattande konferens "Rörelse i urbana miljöer" som hålls på UKK.</p>	Påbörjad
<p>KVARVARANDE RIKTAD SATSNING: Österängens plan rustas upp för amerikansk fotboll på elitnivå</p> <p><i>Kvarvarande riktad satsning från Mål och budget 2016.</i></p>	Pågående
Tillkommande uppdrag från kommunfullmäktige	
<p>KF-BESLUT att uppdra till idrotts- och fritidsnämnden att i samråd med Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB följa nybyggnationen av arenan och anpassningen av befintlig anläggning så att det möter idrottens behov inom investeringsramen</p> <p>Kommunstyrelsen har valt att pausa arbetet med ny is-sportsarena</p>	Försenad 2029

<p>KF-BESLUT: att uppdra till Idrotts- och fritidsnämnden att revidera idrotts- och fritidpolitiska programmet inklusive namnändring till idrottspolitiskt program samt ta fram en handlingsplan</p> <p><i>Besluts punkten ingick i: Uppföljning av program och planer 2021 (KSN-2021-01800.) KF 2022-01-31</i></p>	Påbörjad 2023
<p>KF-BESLUT: att bereda ärendet vidare för förvärv och upprustning av Uppsala ponnyklubbs anläggning i enlighet med föredragning i ärendet, att hantera Uppsala Ponnyklubbs befintliga lån från Uppsala kommun och inarbeta det i hyresavtalet för anläggningen, att bereda ärende för inhyrning av ridanläggningen Uppsala ponnyklubb och hyresavtal med föreningen, samt att besluten ovan gäller under förutsättning att idrotts- och fritidsnämnden erhåller kompensation i Mål och budget för att klara ökad kostnad för inhyrning och vidareuthyrning av ridanläggningen Uppsala Ponnyklubb</p> <p>Besluts punkterna ingick i: Utredning av anläggningssituationen för Uppsala Ponnyklubb (KSN-2022-02222) 2022-08-31</p>	Påbörjad 2023
Grunduppdrag	
<p>Inom nämndens ansvarsområde finns en stor bredd och variation av arbetsuppgifter och tjänster som krävs för att klara uppdraget. Inhyrning av anläggning och lokaler för idrotts- och fritidsverksamhet, handläggning av föreningsbidrag, föreningsstöd, strategiskt planerings- och utvecklingsarbete innebär dagliga kontakter både inom kommunen och med ett stort och aktivt föreningsliv.</p>	Påbörjad

Fokusmål 3: Uppsala ska leda klimatomställningen

Kommunfullmäktiges uppdrag

Kommunfullmäktiges uppdrag	
Uppdrag från Mål och budget 2023 - 2025	
<p>15. Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om en fossilfri välfärdskommun 2030 och klimatpositivt Uppsala 2050.</p> <p>Uppsala kommun och Klimatprotokollet har beslutat att öka takten i klimatomställningen. Växthusgasutsläppen ska minska i den takt som krävs för att ligga i linje med Parisavtalets åtagande. Från 2021 ska minskningen i Uppsala vara 10–14 procent per år till 2030. De kommunala verksamheternas egen klimatpåverkan ska minska samtidigt som kommunen aktivt verkar för lägre påverkan bland Uppsalas alla invånare och företag. Kommunen ska satsa på klimatpositiv energiförsörjning, utbyggnad av solenergi och hållbara transporter.</p>	Påbörjad
Grunduppdrag	
<p>Nämnden ställer krav i upphandlingar på material och produkter som bidrar till att nå målet. Dessutom görs aktiva insatser vid anläggningar och utbildning av medarbetare i enlighet med inriktningsmålet.</p>	Påbörjad

Fokusmål 4: Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

Kommunfullmäktiges uppdrag	
Uppdrag från Mål och budget 2023 - 2025	
<p>20. Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.</p> <p>Med gemensamma prioriteringar arbetar kommunen och polisen för nolltolerans mot brott och för ett tryggare Uppsala på både kort och lång sikt. Samarbetet mellan kommunala förvaltningar och bolag, polismyndigheten, brottsförebyggande rådet, övriga myndigheter, näringsliv och civilsamhälle ska fördjupas och effektiviseras för att förebygga, förhindra och bekämpa kriminalitet. Kunskapsbaserat arbetsätt och beprövade metoder ska användas i syfte att vända utvecklingen i utsatta områden, förebygga skjutningar och grovt våld och motverka rekrytering av unga till kriminella grupperingar.</p> <p>Arbete med den fysiska platsens betydelse, utformning, attraktivitet och trivsel samt ökad närvaro är en del av det brottsförebyggande arbetet. Myndighetssamverkan ska öka för att bekämpa den organiserade brottsligheten, de kriminellas ekonomi och utnyttjande av välfärdssystemen.</p>	Påbörjad 2023
<p>22. Förebygg och bryt segregationen och skapa förutsättningar för fler bostäder med låg boendekostnad</p> <p>En uppväxt i områden med lägre socioekonomisk status påverkar individers hälsa, utbildningsnivå och framtid på arbetsmarknaden. Genom att arbeta tillsammans för att minska orsakerna till segregation och ojämlika livsvillkor ökar alla invånares möjligheter till en bra framtid samtidigt som otrygghet och kriminalitet motverkas och kommunens attraktivitet ökar. Samhällsbyggandet ska användas som ett kraftfullt verktyg för att stärka den sociala sammanhållningen. Sociala hänsyn ska stärkas genom utveckling av geografiska lägesbeskrivningar och sociala konsekvensanalyser. Förutsättningarna ska stärkas för att fler hushåll ska ges möjlighet att efterfråga ett boende som passar livssituationen och ha ekonomisk möjlighet att bo kvar efter renovering. För att stärka sammanhållning, trygghet och attraktivitet i hela kommunen ska tillkommande bostäder främja en ökad blandning av hushåll i olika delar av Uppsala.</p>	Påbörjad 2023
<p>23. Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända och skapa förutsättningar för fler människor att försörja sig genom utbildning, arbete eller entreprenörskap.</p> <p>Integration ska främjas genom att stötta fler nyanlända att klara av skolan och etablera sig på arbetsmarknaden. Kommunen vill med arbetslinjen understryka arbetets värde. Utanförskapet ska brytas och integrationen förbättras. När långtidsarbetslösheten stiger försvåras möjligheten för nyanlända att etablera sig på arbetsmarknaden. Förutsättningarna ska förbättras både för nyanlända och de som har varit i utanförskap under lång tid. Kommunen ska genom företagsfrämjande organisationer skapa förutsättningar för att fler nyanlända startar företag. Kommunen ska verka för att den ideella sektorn får en mer betydande roll i integrationsarbetet med särskilt fokus på utrikes födda flickor och kvinnor. Kommunen ska också verka för att fler barn till utrikes födda ska gå i förskola.</p>	Påbörjad 2023

<p>24. Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.</p> <p>Den psykiska ohälsan riskerar att öka som en effekt av coronapandemin. Det finns risk för ökad oro, ångest och depression, framför allt i grupper som lever under utsatta sociala och ekonomiska förhållanden. Även bland barn och unga finns tendenser till ökad psykisk ohälsa. Psykisk ohälsa grundar sig bland annat i arbetslöshet, ekonomisk oro, isolering, hög arbetsbelastning, sorg och utsatthet för våld och förtryck. Kommunen behöver fokusera på förebyggande åtgärder, samverka med Region Uppsala och civilsamhället, samt ge extra stöd till utsatta grupper.</p>	Påbörjad 2023
<p>26. Förbättra trafiksäkerheten för barn som går och cyklar till förskola och skola genom framtagande av riktlinjer för hämta-och lämnafunktion. (GSN, UBN, KS, Skolfastigheter, KTN, IFN och PBN)</p> <p>Barn och unga ska ha trygga och säkra vägar till förskola och skola. Om barn kan gå och cykla tryggt är det bra för miljö och hälsa. Det ökar också barns frihet. Uppsala kommun ska förbättra trafikmiljön kring förskolor och skolor och utarbeta riktlinjer för hämta- och lämnafunktion vid skolor och förskolor för att med tillräcklig geografisk distans säkerställa trafiksäkerheten för barn som går och cyklar till skolan.</p>	Påbörjad 2023
<p>27. Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft.</p> <p>Kommunens förmåga till civilt försvar tar sin utgångspunkt i kommunens krisberedskap och syftar till att inför och under höjd beredskap och ytterst krig, värna befolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna samt bidra till Försvarsmaktens förmåga att möta ett väpnat angrepp. Planering för att minska sårbarheter, stärka kontinuitetshantering och öka förmågan att hantera samhällsstörningar behöver fortsätta och planeringen för civilt försvar stärkas i alla verksamheter. Kommunala trygghetspunkter ska vara ett led i detta arbete. Ett systematiskt arbete med utbildning och övning krävs inom kommunens verksamheter och i samverkan med civilsamhället. Samverkan med civilsamhället i krisberedskapsfrågor är av största vikt. Beredskap krävs även för att kunna arbeta analogt när vardagens tillgängliga teknik inte längre fungerar</p>	Påbörjad 2023
<p>Kvarvarande uppdrag från 2022 - Stärk studiero och elevers upplevelse av trygghet i och omkring skolan. (UBN, KTN, SCN, IFN, AMN och skolfastigheter)</p>	
<p>Trygghet och studiero är centralt för hur väl eleverna lyckas nå målen för utbildningen. Alla elever ska känna sig välkomna, och bli hörda och sedda. Det kräver ett systematiskt arbete på flera fronter för att störande inslag ska minimeras så att eleverna kan fokusera på lärandet. Arbete ska fokuseras på att aktivt motverka skolfrånvaro och på att skapa en trygg och säker skolmiljö och fritid som är fri från narkotika, hot och våld. Arbetssättet med socialarbetare i skolan ska fortsätta att spridas till fler skolor för att ge barn och unga i riskzon tidiga och samordnade insatser. Olika modeller för finansiering ska undersökas.</p>	Klar
<p>Tillkommande uppdrag från kommunstyrelsen</p>	
<p>KS-BESLUT: att hemställa till kulturnämnden och idrotts- och fritidsnämnden att se över möjligheten att ta fram uppsökande metoder för att nå de barn och unga som idag inte deltar i fritidsaktiviteter i syfte att möjliggöra ökat deltagande.</p> <p>Besluts punkterna ingick i: Rapport Barn och ungas psykiska hälsa i Uppsala 2021 (KSN-2021-01304) 2021-06-16</p>	Påbörjad 2023

<p>KS-BESLUT: Uppmana samtliga nämnder att höja beredskap och genomföra övningar i syfte att de verksamheter de ansvarar för ska stå väl rustade att arbeta analogt i händelse av att digitala funktioner slås ut</p>	<p>Påbörjad 2023</p>
<p>KS-BESLUT: I dialog inom kommunen vidta nödvändiga åtgärder för att på kort sikt stärka kommunens robusthet, resiliens och redundans mot allvarliga störningar inom relevanta områden med anledningen av kriget i Ukraina.</p> <p>Genom föreningar och föreningsbidrag stärker nämnden ukrainska barns möjligheter till aktivitet och delaktighet i samhället.</p>	<p>Klar</p>
<p>Grunduppdrag</p>	
<p>I arbete för att nå målet har nämnden antagit fyra inriktningar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Moderna föreningar engagerar: Ett starkt föreningsliv som attrahera nya medlemmar och nya föreningar inom idrott och fritidsområdet skapar trygga och hållbara samhällen. • Livslångt idrottande: Livslångt idrottande och en aktiv fritid bidrar till god folkhälsa och högre livskvalitet. • Inkluderande idrott och fritid: Alla ska känna sig välkomna i kommunens anläggningar oavsett ekonomiska förutsättningar, upplevd könstillhörighet och ålder. Fysisk rörelse bidrar till psykisk hälsa • Jämställdhet för en framgångsrik idrott: Möjligheterna är lika för alla oavsett kön, att utöva idrott och fritid. Alla som vill, oavsett kön, ska få vara med i föreningsdriven idrott- och fritidsverksamhet <p>En nyckel till framgång är ett gott samarbete med kommunens föreningsliv och näringsliv. Nämnden genomför föreningsdialoger med inbjudna föreningar och föreningsallianser samt genomför besök hos enskilda föreningar. Det förekommer också att föreningar bjuds in till nämndens möten i vissa frågor.</p>	<p>Påbörjad</p>

Status för åtgärder

Nämnden har beslutat om åtgärder som visar hur nämnden planerar att genomföra uppdrag och nämndmål. Här redovisas status för åtgärder. Kommentarer finns för avvikelser och färdiga åtgärder.

Fokusmål 1 - Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden	Status
1. Frigöra tid och resurser	
Den nya kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen deltar i arbetet med ett nytt bidrag- och bokningssystem vilket förväntas effektivisera och därmed frigöra tid till kärnverksamhet.	Påbörjad
3. Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande	
Utveckla arbetssätt som möjliggör att geografisk information kan ärvas, återanvändas och vidareutvecklas genom samhällsbyggnadsprocessen.	Påbörjad
Delta i det kommungemensamma arbetet med att införa ett nytt bidrag- och bokningssystem	Påbörjad
4. Stärka kompetensförsörjningen och säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt inom kommunkoncernen	
Utveckla förmågan hos chefer och medarbetare att hållbart verka i en hybrid värld.	Påbörjad
8. Åstadkomma en omställning mot en effektiv och nära vård med fokus på förebyggande och hälsofrämjande insatser	
Utveckla samverkan med berörda nämnder för att stärka kommunens del i arbetet med förebyggande och hälsofrämjande i effektiv och nära vård 2030	Påbörjad
9: Säkerställa hög livskvalitet och förutsättningar till att åldras på egna villkor genom att främja social och digital inkludering samt stärka grundbemanningen inom äldreomsorgen	
Genom god samverkan med kulturnämnden och äldrenämnden samt RF-SISU Uppland	Påbörjad
Ta fram en informationshanteringsplan som utifrån verksamheternas processer stödjer en effektiv, rättssäker och digital informationshantering	
Arbetet har pausats från registratursens	Försenad
KF-BESLUT: att uppdra till berörda nämnder att senast i december 2022 fastställa ersättningsnivåer för externa utförare att gälla för 2023	
Nämndens kostnader för externa utförare hanteras av nämnden genom avtal vilka är fasta belopp tills dess att avtalen sägs upp. Övriga kostnader finns ej.	Klar
KS-BESLUT: att uppdra till samtliga förvaltningschefer att göra en översyn av chefers organisatoriska förutsättningar.	
Nämndens verksamhet har omorganiserats, översynen kommer att ske i den nya förvaltningen under 2023	Påbörjad

KS-BESLUT: att uppdra till samtliga förvaltningschefer att göra en analys av nuläge och önskat läge gällande antal medarbetare per chef och ta fram en plan för implementering och ekonomiska konsekvenser av implementeringen	
Nämndens verksamhet har omorganiserats, under 2023 kommer nya förvaltningen ses över vilket inkluderar analys av nuläge och önskat läge.	Påbörjad
NB1.1. Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv (Gemensamt HR-nämnd-/bolagsmål)	
Utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet med inriktning mot hållbart arbetsliv	Påbörjad
N1.2. Kommunen ska ha ett kulturbärande ledar- och medarbetarskap, som säkrar leveranser av hög kvalitet, verksamhetsutveckling, kontinuerligt lärande och medledarskap (Gemensamt HR-nämndmål)	
Förstärka förmågan i nämndens verksamhet att leda och genomföra utveckling.	Påbörjad
Grunduppdrag	
Nämnden ska arbeta för god kostnadskontroll och tydlig ekonomistyrning i beställningar och beslut inför de stora investeringar inom idrotts- och fritidsområden som kommunen står inför, och som kommer påverka såväl nämndens som föreningslivets ekonomiska situation.	Påbörjad

Fokusmål 2 - Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb	Status
10. Förenkla företagens vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagservice med hög kvalitet.	
Utveckla kunskapen och insikten i småföretagens villkor och förutsättningar för att främja utveckling och företagsklimat	Påbörjad
Beakta och bejaka möjligheterna för det lokala näringslivet att lämna anbud i upphandlingar	Påbörjad
12: Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden	
Genom att driva och delta i relevanta och prioriterade samarbeten och hämta hem erfarenheter som hjälper verksamheten att utvecklas stärks Uppsalas förutsättningar i den internationella konkurrensen. Visat ledarskap och nya nätverk bidrar till att Uppsala kan attrahera fler nyetableringar.	Påbörjad
KF-BESLUT: att uppdra till Idrotts- och fritidsnämnden att revidera idrotts- och fritidspolitiska programmet inklusive namnändring till idrottspolitiskt program samt ta fram en handlingsplan	
Program och handlingsplan är framtagen, nämnden har beslutat att skicka ärendet vidare till KS och KF för beslut.	Påbörjad

Grunduppdrag	
Genom in- och uthyrning av anläggning och lokaler för idrotts- och fritidsverksamhet, hantering av föreningsbidrag och strategiskt planerings- och utvecklingsarbete.	Påbörjad

Fokusmål 3 - Uppsala ska leda klimatomställningen	Status
15. Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om en fossilfri välfärdskommun 2030 och klimatpositivt Uppsala 2050.	
Öka kunskapen och förståelsen för vad som ger klimatutsläpp och vad varje del av organisationen göra för att minska klimatpåverkan.	Påbörjad
Grunduppdrag	
Utbildning av medarbetare i enlighet med fokusmålet samt genom att nämnden ställer krav i upphandling av material och produkter som bidrar till att nå målet. Utöver det bidrar nämnden genom föreningsbidrag till klimatsmarta och hållbara investeringar.	Påbörjad

Fokusmål 4 - Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor	Status
20. Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.	
Samordning av konkreta trygghetsfrämjande insatser utifrån behovsbedömningar som görs i samverkan inom kommunkoncernen och i samverkan med externa aktörer. Samverka med utbildningsnämnden, socialnämnden, kulturnämnden och externa aktörer för att inventera var behoven är störst och vilka insatser som passar bäst utifrån nämndens verksamhet.	Påbörjad
22. Förebygg och bryt segregationen och skapa förutsättningar för fler bostäder med låg boendekostnad	
Inom nämndens grunduppdrag bidrar nämnden till målet bland annat genom insatser inom det områdesbaserade arbetet i handlingsplan Gränby/Kvarngårde och Gottsunda/Valsätra	Påbörjad
23. Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända och skapa förutsättningar för fler människor att försörja sig genom utbildning, arbete eller entreprenörskap.	
Tillsammans med andra relevanta nämnder, bolagsstyrelser och externa aktörer utreda förutsättningar för att insatser inom samhällsbyggnadsområdet i ökad utsträckning kan bidra till att påskynda integrationen.	Påbörjad
24. Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.	
Tillsammans med övriga förvaltningar ingå i beredningsgrupp för psykisk hälsa.	Påbörjad
Genom suicidpreventionsombud genomföra kunskapshöjande insatser.	Påbörjad

26. Förbättra trafiksäkerheten för barn som går och cyklar till förskola och skola genom framtagande av riktlinjer för hämta-och lämnafunktion. (GSN, UBN, KS, Skolfastigheter, KTN, IFN och PBN)	
Tillsammans med närstående nämnder och bolag arbeta med säker och attraktiv skolväg.	Påbörjad
Kvarvarande uppdrag från 2022 - Stärk studiero och elevers upplevelse av trygghet i och omkring skolan. (UBN, KTN, SCN, IFN, AMN och skolfastigheter)	
Efterfölja och verkställa framtagna riktlinjer för utemiljöns yta och kvalité vid grundskola förskola. Nästa steg blir att på bästa sätt fylla ytorna med aktivitet och platser att vistas på, platser för friluftsvksamhet, föreningsliv och möten mellan Uppsalas invånare, i anslutning till skoltid och efter skoltid vilket sker löpande.	Klar
KS-BESLUT: I dialog inom kommunen vidta nödvändiga åtgärder för att på kort sikt stärka kommunens robusthet, resiliens och redundans mot allvarliga störningar inom relevanta områden med anledningen av kriget i Ukraina.	
Genom föreningar och föreningsbidrag stärker nämnden ukrainska barns möjligheter till aktivitet och delaktighet i samhället.	Klar
Nämndens grunduppdrag	
Skapa möjligheter till inkluderande, trygg och meningsfull fritid genom trygga arenor och meningsfulla aktiviteter.	Påbörjad
Få fler barn och unga i fysisk rörelse genom att säkra barn och ungas fria tid mellan skola och hemmet.	Påbörjad
Attrahera nya föreningar och utveckla befintliga	Påbörjad
Öka spontanidrott och spontanidrottsplatser genom att återanvända material samt att fylla våra anläggningar med alternativa aktiviteter.	Påbörjad
Säkerställ att det finns en tydlig plan för folkhälsoperspektivet i kommunens samhällsbyggnadsprocess.	Påbörjad
Genomför fritidsvaneundersökning och utred behov av en fördjupad analys	Försenad
Slutföra arbetet inom pep-pilotprojekt (kartlägg, analyser och föreslå förflyttning)	Påbörjad
Revidera partnerskap med Fyrisgården och KFUM-KFUK Uppsala gemensamt med berörda nämnder	Påbörjad